

Tiedote tutkijoille

Vuoden 2021 julkaisutietojen keruu

Tyks-erva-alueen tieteellisten julkaisujen tietojen kerääminen on taas ajankohtaista.

Ohje vuoden 2021 julkaisujen keruusta

Julkaisutiedonkeruu koskee tutkimus- ja kehittämistoiminnan seurannan kannalta merkittäviä julkaisuja.

Julkaisujen tulee täyttää seuraavat kriteerit:

- Julkaisun tulee sisältää uutta, tieteellistä tai ammatillista sisältöä.
- Julkaisu perustuu kirjoittajan tekemään tutkimus- tai asiantuntijatyöhön.
- Kirjoittajalla on yhteys terveydenhuollon yksikköön.
- Julkaisun tulee olla julkisesti kenen tahansa saatavilla (maksusta tai maksutta).
- Lehdellä tulee olla kirjoittajasta riippumaton toimituskunta tai julkaisija, joka päättää lehdessä julkaistavista julkaisuista.

Tällaisia julkaisuja ovat mm. tieteellisissä lehdissä julkaistut alkuperäis- ja katsausartikkelit, pääkirjoitukset ja kirjeet, oppikirjat, tieteelliset ja ammatilliset kirjat (sekä erillisteokset että toimitetut teokset) ja niiden luvut, väitöskirjat, julkaistut konferenssiesitykset ja myönnetyt patentit.

Julkaisutietojen hyväksikäytön kannalta on erittäin tärkeää, että ne julkaisujen kirjoittajat tunnustetaan, jotka ovat terveydenhuollon yksikön henkilökuntaa. Sääntönä on, kirjattavaksi hyväksytään vain ne julkaisut, joissa tutkijan nimi ja organisaatio esiintyvät julkaisun varsinaisten kirjoittajien joukossa.

Kaikki vuonna 2021 julkaisseet satakuntalaiset tai Satakunnasta rahoitusta saaneet tutkijat:

Satasairaala kerää tiedot keskitetysti. Tutkijoita pyydetään toimittamaan julkaisutietonsa oman organisaationsa yhteyshenkilölle mahdollisimman pikaisesti, jotta he pääsevät kokoamaan alueensa listaa.

- Jos työskentelette Satakunnan sairaanhoitopiirissä, toimittakaa tiedot ohjeen mukaisessa muodossa [vastuu/toimialueenne johdon assistentille](#).
- Perusterveydenhuollon ja muita toimijoita pyydetään kokoamaan oman alueensa tutkijoiden julkaisutiedot ja toimittamaan ne [sähköpostitse johdon assistentti Heidi Purolalle \(heidi.purola@satasaairaala.fi\)](mailto:heidi.purola@satasaairaala.fi).

Satakunnan tutkijoiden deadline on 27.1.2022, eikä sitä saa ylittää, sillä Satakunnan tiedot kootaan yhteen ja toimitetaan Tyksiin 31.1.2022 mennessä.

On tärkeää, että kaikki julkaisut saadaan tiedoksi, sillä julkaisumäärät vaikuttavat alueelle saatavaan valtion tutkimusrahoitukseen.

Satahyvää – Satakunnan sosiaali-, terveys- ja hyvinvointitutkimuksen päivän 15.12.2021 tallenteet

Kiitos kaikille Satahyvää –tutkimuspäivässä esiintyneille sekä päivään osallistuville. Tilaisuuden tallenteet voi katsoa [tästä linkistä](#).

Tallenteet tulevat alkuvuodesta nähtäville myös Satahyvää-internet-sivujen kautta kahden viikon ajaksi.

Turun Lääketiedepäivät ohjelmapyyntö

Turun Lääketiedepäivät on Varsinais-Suomen merkittävin lääkäreiden jatko- ja täydennyskoulutustapahtuma. Seuraavat Lääketiedepäivät järjestetään Logomossa 9-10.11.2022 ja avajaistilaisuus on 8.11.2022 Sigyn-salissa. Nyt laaditaan vuoden 2022 ohjelmaa.

Järjestelytoimikunta pyytää kaikkia kiinnostuneita tahoja tekemään ehdotuksia Turun XXXIX Lääketiedepäivien sessioiksi. Alueelliset Lääketiedepäivät ovat tärkeä osa lääkäreiden jatko- ja täydennyskoulutusta, minkä vuoksi ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se kattaa mahdollisimman monipuolisesti eri erikoisaloja. Vaikka suurin osa koulutuspäivien yleisöstä koostuukin perusterveydenhuollossa toimivista kollegoista, osallistujien joukossa on aina myös sairaalaklinikoita, tutkijalääkäreitä ja hallinnollisesti orientoituneita kollegoita. Toivomuksena on, että ehdotettua aihetta käsiteltäisiin laaja-alaisesti ja uusia havaintoja, hoitokäytäntöjä ja ohjeistuksia korostaen. Ajankohtaisia teemoja, kuten terveydenhuollon murrosta ja eettisiä kysymyksiä käsitteleviä sekä erikoisalarajoja ylittäviä aihe-ehdotuksia otetaan myös mielellään vastaan. Järjestät toivovat vuorovaikutteisia ja yleisöä aktivoivien menetelmien käyttöä, joten luennot voivat olla rakenteeltaan myös esimerkiksi kokemuksellisia opetusmenetelmiä hyväksikäyttäviä vuorovaikutteisia esityksiä. Osallistujat arvostavat käytännönläheistä otetta ja potilastapauksia.

Ohjelmaehdotuksesta tulee jo ensimmäisessä vaiheessa ilmetä seuraavat tiedot:

- Ehdotuksen tekijä/ohjelman koordinaattori yhteystietoineen.
- Luentosession napakka ja iskevä nimi ja selkeästi määritellyt konkreettiset, mutta osallistujia houkuttelevat tavoitteet (ts. mitä osallistuja oppii ja kokee).
- Puheenjohtaja (sekä hänelle varahenkilö, joka tarvittaessa toimisi pj:n sijaisena esim. äkillisessä sairaustapauksessa).
- Luentojen otsikot ja luennoitsijat (ehdotusvaiheessa ohjelman ei tarvitse olla vielä valmis). Luennoitsijoissa painotetaan alueen valovoimaisia osajia virkistäviä vieraita unohtamatta.
- Luentosarjan pituus ja toteutustapa: luentojen pituudet voivat vaihdella 15–45 min, ja keskustelulle on hyvä jättää 5–10 min, ½ päivään voidaan sovittaa 3–4 luentoa ja koko päivän luentosarjaan 5–7 luentoa. Yksittäisen session pituus on useimmiten ½ päivää, mutta erityisen kiinnostava aihe voi olla myös koko päivän mittainen. Yksityiskohtaiset luentojen aikataulut tarkistetaan järjestäjien toimesta, jotta kahvi- ja lounastauot voidaan limittää.
- Luentosali-, päivämäärä- ja muita aikataulutoiveita voi esittää ja ne pyritään ottamaan huomioon.
- Sessioon tulee sisältyä 30–45 min kahvi-/näyttelyyn tutustumistauko.

Ohjelmaehdotukset tulee lähettää 31.1.2022 mennessä seuran toimistoon Mari Ulmaselle (mari.ulmanen@duodecim.fi).

Tutkimusta tukevien säätiöiden ja rahastojen hakuaikoja tammi-helmikuu 2022

Satasairaalan tutkimushanketyöryhmä kannustaa tutkijoita ja tutkimusryhmiä hakemaan tutkimusrahoitusta erilaisilta tutkimusta tukevilta säätiöiltä ja rahastoilta. Ohessa listat joistakin avoimista olevista biolääketieteen, farmasian, hammaslääketieteen, hoitotieteen, kansanterveystieteen, klinisen lääketieteen, lääketieteen bioteknologian, neurotieteiden tai terveystieteiden hauista.

Rahoittaja	Hakuilmoitus	Haku päättyy
Sydäntutkimussäätiö	Sydäntutkimusapurahat	17.1.2022
Työsuojelurahasto	Stipendit	17.1.2022
Ravitsemuksen Tutkimussäätiö	Apurahat	31.1.2022
Alfred Kordelinin säätiö	Kaupunki- ja kohderahastot	31.1.2022
Virustautien Tutkimussäätiö	Virustautien Tutkimussäätiön apuraha	31.1.2022
Suomen Parkinson-säätiö sr	Suomen Parkinson-säätiön tutkimusapuraha ja kohdeapuraha	31.1.2022
Psykiatrian Tutkimussäätiö	Psykiatrian Tutkimussäätiön apurahat	31.1.2022
Diabetestutkimussäätiö	Apurahat diabetestutkimukseen	31.1.2022
Alfred Kordelinin säätiö	Suuret kulttuurihankkeet	31.1.2022
Säätiöiden post doc -pooli	Säätiöiden post doc -pooli	31.1.2022
Suomen Kulttuurirahasto	SKR:n Satakunnan rahasto, tammikuun haku	1.2.2022
Emil Aaltosen Säätiö	Apurahat 2022	15.2.2022
Työsuojelurahasto	Viestintämäärärahat	15.2.2022
Työsuojelurahasto	Tutkimusmäärärahat	15.2.2022
Ella ja Georg Ehrnroothin säätiö	Apurahat	28.2.2022
Lasten syöpäsäätiö Väre	Lasten syöpäsäätiö Väreeseen apurahat	28.2.2022
Kansaneläkelaitos	Tutkimusrahoitus kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskevan tutkimuksen tekemiseen	28.2.2022
Sakari Alhopuron säätiö sr	Lääketieteen tutkimus / Monitieteinen ympäristötutkimus ja luonnon monimuotoisuutta sekä luonnonsuojelua edistävä tutkimus	28.2.2022
Niilo Helanderin Säätiö	Vuotuinen apurahahaku	28.2.2022
Epilepsiatutkimussäätiö	Apurahoja epilepsiatutkimukseen	28.2.2022
Sydäntutkimussäätiö	Soisalo-palkinto	28.2.2022
Tieteellisten seurain valtuuskunta	Valtion avustukset kansainvälisiin konferensseihin, liikuntatieteellisiin konferensseihin ja kansallisiin seminaareihin	28.2.2022
Hengityssairauksien tutkimussäätiö	Apurahat	28.2.2022

Lähde [Aurora-tietokanta](#)

Jatkuva haku:

Rahoittaja nimi	Rahoitushaku
Avohoidon Tutkimussäätiö	Tutkimusapurahat
Reino Lahtikarin säätiö	Apurahat
Opetushallitus	Finnish Government Scholarship Pool
Opetushallitus	EDUFI Fellowships
Retina ry	Tutkimusrahaston apurahat
Työsuojelurahasto	Kehittämisavustus
Työsuojelurahasto	Tuotteistusmääräraha
Jane ja Aatos Erkon säätiö	Avustukset
Pelitoiminnan tutkimussäätiö	Matka-apurahat
Satakuntaliitto	Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) sekä Kestävää kasvua ja työtä rakennusrahasto-ohjelma
Alkoholitutkimussäätiö	Alkoholitutkimussäätiön kannustuspalkinto alkoholiaiheisten pro gradu -töiden tekijöille
Alkoholitutkimussäätiö	Antti Murto -palkinto rahapelihaittojen tutkimukseen liittyvästä pro gradu -työstä
Puhti Lab Oy	Apuraha hyvinvointiin liittyvään tutkimukseen
Arvo ja Lea Ylppö säätiö	Matka-apurahat

Lähde [Aurora-tietokanta](#)

Lisätiedot, hakemuslomakkeet ja ohjeet hakuihin löytyvät ao. rahastojen omilta sivuilta. Tiedot löytyvät kootusti [Aurora-tietokannasta](#). **Aurora-tietokanta siirtyy osaksi [Tiedejatutkimus.fi](#)-palvelua vuoden 2022 alussa**. Uutta sivustoa kannattaa seurata, sillä ajankohtaisia asioita päivitetään jatkuvasti. Tutkijoita kehoitetaan seuraamaan myös [Suomen Akatemian](#), [Business Finlandin](#) tutkimushakuja ja EU-komission rahoitushakuja, mm. [Horisontti-ohjelmaa](#).

Ennakkotieto: Satasairaalan v. 2022 tutkimusrahoitushaku käynnistyy 10.1.2021

Ennakkotietona, että Satasairaalan vuoden 2022 1. tutkimusrahoitushaku käynnistyy 10.1.2022 ja päättyy 11.2.2022.

TUKIJAn malli tutkittavalle annettavasta tiedotteesta ja suostumusasiakirjasta

Lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain henkilötietojen käsittelyä ja potilasasiakirjoihin merkittyjen tietojen käyttöä koskevaa sääntelyä 21 a – 21 c § on alettu soveltamaan 24.11.2021. Tähän liittyen valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta TUKIJA on julkaissut päivitetyn tiedotemallin tutkittavalle annettavasta tiedotteesta ja suostumusasiakirjasta, jossa on huomioitu tämä muutos ([Lomakkeet ja asiakirjamallit](#)).

Uusi lääketutkimuslaki ja tutkimuslain muutokset

Tutkimuslain muutokset, uusi lääketutkimuslaki ja liitelakien muutokset on vahvistettu 19.11.2021. Henkilötietojen käsittelyä ja potilastietojen käsittelyä koskevat säännökset tulivat voimaan 24.11.2021. Muut muutokset ja lääketutkimuslaki tulevat voimaan 31.1.2022.

Keskeisenä uudistuksena on, että Valtakunnallisen lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan (TUKIJA) tilalle perustetaan uusi toimikunta, joka tekee jatkossa kaikkien Suomessa suoritettavien kliinisten lääketutkimusten eettisen ennakoarvioinnin. Lisäksi uudessa lääketutkimuslaissa säädetään lääketutkimuksia arvioivien viranomaisten, eli Fimean ja TUKIJAn työnjaosta.

Uusi lääketutkimuslaki ja tutkimuslain muutokset ja liitelakien muutokset löytyvät Finlexistä. Lait löytyvät myös [TUKIJAn sivuilta \(EU-asetus 563/2014\)](#).

Fimean kliinistä lääketutkimusta koskevan keskustelutilaisuuden aineisto saatavilla

Fimean Kliinisten lääketutkimusten jaosto järjesti 2.12.2021 akateemisille tutkijoille avoimen virtuaalisen keskustelutilaisuuden, jossa tutkijat pystyivät esittämään kysymyksiä EU-asetuksen voimaantuloon ja EU-portaalin ja -tietokannan (CTIS = Clinical Trials Information System) käyttöön liittyen. Tilaisuudessa keskityttiin kliinisen lääketutkimuksen lain (983/2021) tuomiin muutoksiin sekä esiteltiin EU-portaalin käyttöä.

Tilaisuuden materiaalit löytyvät täältä: [Fimea järjesti keskustelutilaisuuden kliinisten lääketutkimusten EU-asetuksesta sekä EU-portaalista ja -tietokannasta - Fimea](#)

Etiikan päivä 2022

Vuosittainen Etiikan päivä järjestetään keväällä 15.3.2022. Etiikan päivä on tieteen eettisiä kysymyksiä käsittelevä seminaari, jonka Tutkimuseettinen neuvottelukunta TENK järjestää yhteistyössä muiden kansallisten eettisten neuvottelukuntien kanssa. Seminaarin teemana on tällä kertaa tutkimuseetiikan kansainväliset ulottuvuudet. Ohjelma ja aikataulu julkaistaan alkuvuodesta 2022.

[Etiikan päivä 2022 | Tutkimuseettinen neuvottelukunta \(tenk.fi\)](#)

Turkuun perustettiin immunologiakeskus

Turun yliopisto ja Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri ovat perustaneet Turkuun Immunologiakeskuksen. Keskus ryhtyy edistämään immunologian perustutkimusta ja potilaiden parissa tehtävää alan tutkimusta. Keskusta johtaa InFLAMES-lippulaivan johtaja, professori Sirpa Jalkanen. Uusi Immunologiakeskus kerää yhteisen sateenvarjon alle sekä Turun yliopiston että Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin immunologian alan tutkijat ja klinikot. [Turkuun perustettiin Immunologiakeskus | Turun yliopisto \(utu.fi\)](#)

Auria Biopankki on satakuntalaisten biopankki

Auria Biopankin ovat perustaneet Turun yliopisto sekä Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit. Biopankki sai keväällä 2014 toimiluvan Valviralta. Auria Biopankki on Suomen 1. biopankki. Auria Biopankki sijaitsee Turussa Tyksin ja Turun yliopiston yhteydessä.

Biopankin asiantuntijat antavat tietoa ja avustavat mielellään tutkijoita. Lue lisää [biopankista](#).

Satasairaalan tutkimusluvut ja ohjeet

Kaikkeen sairaanhoitopiirissä tehtävässä tieteellisessä tutkimuksessa, opinnäytetöissä sekä toisiolain mukaisessa toiminnassa tulee olla sairaanhoitopiirin asianomainen lupa. Mikäli tiedon toissijaiseen käyttöön on Findatan lupa, Satasairaalan lupaa ei tarvita erikseen, mutta tieto Findatan luvasta tulee saattaa Satasairaalan tietoon.

Aiemmin lupaprosessissa käytettiin kahta lupalomaketta, mutta nyt lomakkeet on yhdistetty. Kaikkia lupia haetaan samalla lomakkeella. Uudistunut lupalomake löytyy [sairaanhoitopiirin internet-sivuilta](#).

Findata on sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen

Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen Findata aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa. Löydät lisää tietoa tietolupaviranomaisesta [Findatan verkkosivuilta](#).

Findata on yhden luukun palvelu, joka myöntää luvat sosiaali- ja terveystietojen toissijaiseen käyttöön silloin, kun

- tietoja yhdistellään useammalta rekisterinpitäjältä
- rekisteritiedot ovat peräisin yksityisiltä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjiltä tai
- kyse on Kanta-palveluihin tallennetuista tiedoista

Findata toimii THL:n yhteydessä, eriyttynä THL:n muusta toiminnasta. Findatan toiminta perustuu toisiolakiin eli lakiin sosiaali- ja terveystietojen [toissijaisesta käytöstä](#). 1.4.2020 alkaen Findata on ainoa toimivaltainen viranomainen, joka voi myöntää luvat sosiaali- ja terveystietojen toissijaiseen käyttöön silloin, kun tietoja yhdistellään usealta rekisterinpitäjältä.

Mikäli hakemuksessa haetaan aineistoa vain yhdeltä rekisterinpitäjältä eikä sitä ole tarkoitus yhdistää muiden rekisterinpitäjien aineistoihin, yksittäinen rekisterinpitäjä on toimivaltainen myöntämään luvan myös 1.4.2020 jälkeen.

Tutustu ja hyödynnä TurkuCRC:n palveluita

TurkuCRC:n palvelut ovat myös satakuntalaisten tutkijoiden käytettävissä. [TurkuCRC:n sivuilta](#) löytyy hyviä ohjeita tutkimustoimintaan liittyen.